

להפצת תורתו של הגה"ק
רבי הלל פאלאק זצלה"ה
אבדק"ק טאטורענען
בעל ה"קודש הילולים"

פרי קודש הילולים

בס"ד | פרשת אמור תשפ"ד | גליון מס' 112 | שנה ג'

דברי תורה עפ"י הספה"ק "קודש הילולים"

כל הגדול מחברו עליו להרבות גדרים וסייגים

אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאֶמְרָתְ אֲלֵהֶם וּגו' (ויקרא כא, א).
"אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים".

גדול הימנו, עליהם להישמר ביותר אף מדברים שאחרים אינם צריכים להקפיד עליהם כל כך. וזהו "להזהיר גדולים", את הגדול מחבירו, "על הקטנים", להישמר אף מהדברים הקטנים, שאחרים אינם נשמרים כל כך. וכן יש לרמז במה שכתוב בהמשך הפרשה (כב, ב), "דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם קדשי וגו'". "דבר אל אהרן ואל בניו", היינו הגדולים. "וינזרו מקדשי בני ישראל", שעליהם להינזר אף ממה שאצל שאר בני אדם הוא טוב וראוי, וכמו שנהגו יוסף בן יועזר ורבי יוחנן כנ"ל. ועל ידי זה, "ולא יחללו את שם קדשי", כי חילול ד' הוא כגון שילך רבי יוחנן ד' אמות בלי תורה ותפילין.

(ח"א שעה)

ויסוד לקבלת התורה הוא האמונה בד'

וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הִבְיֵאתְכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפֶה שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּהִינָה (ויקרא כג, טו).
למעשה בראשית, וכדכתיב (שמות לא, יז) "כי ששת ימים עשה ד' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש", והוא יסוד האמונה.

ובזה אפשר גם לבאר לשון חז"ל, "בשבת ניתנה תורה" (שבת פו, ב).
"בשבת", כלומר ע"י האמונה שנמשכת מכח השבת, "ניתנה תורה".

(ח"א שעה)

פרקי אבות

כל ישראל ערבים זה בזה, והחובות וגם הזכויות נזקפים לכולם

הַכֹּל נָתַן בְּעֶרְבוֹן וְכו', וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם מִדְּעֵתוֹ וְשִׁלָּא מִדְּעֵתוֹ, וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שִּׁסְמְכוּ. וְהִדִּין דִּין אָמַת, וְהִכַּל מִתְּקַן לְסַעֲדָה (פ"ג מט"ז).

וזהו שאמר התנא, "הכל נתון בערבון", כל ישראל ערבים זה בזה. "ונפרעים ממנו מדעתו", אלו חטאי עצמו. "ושלא מדעתו", אלו חטאי אנשי ביתו ואנשי עירו, שהיה בידו למחות בידם ולא מיחה. "והדין דין אמת", שלא יהרהר אדם אחר מידה זו, למה עשה השי"ת כן שיכשלו איש בעון אחיו (סנהדרין שם עפ"י ויקרא כו, לו). כי עשה כן, כדי שיהא "הכל מתוקן לסעודה", כלומר שגם הזכויות, המצוות והמעשים טובים שכל אחד מהם עושה, יזקפו לטובת כולם. כדי שכל אחד מהם ישלים את רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, ויזכה לחיי העוה"ב.

(ח"ב קעד, רטו)

אמרו חז"ל (סנהדרין ק"א, א) על הפסוק (ישעיה ה, יד), "לכן הרחיבה שאול נפשה ופערה פיה לבלי חוק", "אמר ריש לקיש, למי שמשייר אפילו חוק אחד", שאם מחסיר אפילו רק מצוה אחת יורד לשאול ח"ו. ולכאורה קשה, האך אפשר לקיים את כל תרי"ג המצוות, הרי ישנן מצוות שאינן שייכות לכל ישראל. אלא כיון ש"כל ישראל ערבים זה בזה" (סנהדרין כו, ב), לכן מצד הערבות נזקפים גם המעשים טובים של כולם זה לזה, וביחד זוכים כל ישראל לעולם הבא וניצולים מדינה של גיהנם.

לעילוי נשמת

מרת **מרים רחל** ב"ר חיים יחזקאל **בנימין** ע"ה
(בת מרת בילא לאזאר בת מרת רבקה הירש בת רבינו הגה"ק זצ"ל)
נלב"ע י"ד אייר תשמ"ח

מרת **פרומא** ב"ר חיים יחזקאל **אימרגרין** ע"ה
(בת מרת בילא לאזאר בת מרת רבקה הירש בת רבינו הגה"ק זצ"ל)
נלב"ע י" אייר תשי"ב

ת נ צ ב " ה

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם
בשביילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." שם בהקדמה

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר
בשביילי איזה דבר בכל שבוע..." קודש הילולים ח"א עמ' ז'

דברי תענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הלל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

גדרי 'תמיד' שנאמרו לגבי נרות המנורה ולחם הפנים

ביום לא היה דולק וכו', לפיכך כל היום אתה יכול לסלקה ולהטבילה". והתוספות (שם ד"ה מנורה) הקשו, מדוע אין לפרש 'תמיד' ללא הפסקה, ותהא הכוונה לנר המערבי שהיה דולק כל היום. ותירצו, דנר המערבי רק "מחמת הנס דולק כל היום. ובשעה שלא היה הנס היו דולקין אותה בבקר, כדי להדליק ממנה האחרות".

ובכוונת תירוצם יש לומר, שבתקופות שלא היה הנס, ונר המערבי היה כבה, ובבקר היו מדליקים אותו שוב, מכל מקום הרי היתה הפסקה עד שהדליקוהו. כדאיתא במשנה (תמיד פ"ג מ"ט), שהטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד, והטבת שתי נרות [הנר המערבי ואחד שלפניו למזרח] אחר דם התמיד, ע"ש היטב. ונמצא שאם הנר המערבי כבה, היתה הפסקה עד שהטיבו והדליקו אותו שוב. ואם היה צורך להטביל את המנורה היו יכולים להטבילה קודם ששבו והדליקו את הנר המערבי.

להעלות נר תמיד וגוי מערב עד בקר לפני ה' תמיד. 'שתיים עשרה חלות וגוי ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד' (ויקרא כד, ב-ג; ה-ח).

להעלות נר תמיד, פירש רש"י, מלילה ללילה, כמו עולת תמיד שאינה אלא מיום ליום, עכ"ל. כלומר, 'תמיד' האמור לגבי המנורה אין פירושו שיש להעלות את הנר שידלק תמיד ללא הפסקה, אלא שמצות הדלקת הנרות היא חובה תמידית מדי ערב.

ואילו 'תמיד' שנאמר לגבי לחם הפנים משמעותו ברציפות ללא הפסקה. כמו ששינוי לגבי עריכת לחם הפנים, "וארבעה כהנים נכנסין וכו', אלו מושכין [את הלחם מהשבת הקודמת] ואלו מניחין [את הלחם החדש], וטפחו של זה כנגד טפחו של זה, שנאמר (שמות כה, ל) 'לפני תמיד'. רבי יוסי אומר, אפילו אלו נוטלין ואלו מניחין, אף היא היתה תמיד" (מנחות צ"ט). הרי שלדעת התנא קמא, שההלכה כמותו, 'תמיד' של לחם הפנים אסור שיהא בו הפסקה כל שהיא.

העולה מכל האמור, ש'תמיד' דכתיב בלחם הפנים הוא 'תמיד' ממש, ברציפות. ולכן היו אומרים להם, "היזהרו שלא תגעו בשולחן", כי לא תהיה אפשרות להטבילו אם ייטמא, כי אסור שיהיה אפילו רגע אחד בלי לחם. אבל את המנורה, בזמן שהיה כבה נר המערבי, היו יכולים להטבילה קודם ששבו והדליקוהו. ומשמעות 'תמיד' דכתיב במנורה, הוא חיוב ההדלקה התדיר בכל לילה. ודוק, ונכון בעזרת ה' ברוך הוא.

ומחמת כן מצינו במסכת חגיגה (דף כו, ב), שהיו מזהירים את עולי הרגלים, "ואומרין להם, היזהרו שלא תגעו בשולחן". פירש"י, "שלא יוכלו להטבילו לאחר הרגל, שאי אפשר לסלקו ממקומו, דכתיב ביה 'לחם פנים לפני תמיד'". אבל את המנורה היו יכולים להטבילה בשעת הצורך, כי 'שולחן כתיב ביה 'תמיד', מנורה לא כתיב בה 'תמיד' (גמרא שם כ"ו). וגם שם פירש רש"י, ש'תמיד' האמור במנורה אין משמעותו ברציפות ללא הפסקה, אלא שיש להדליקה 'תמיד', בכל לילה, "אבל

דברי ברכה

מזל טוב לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח משה צבי בנימין הי"ו
ולבנו הרה"ח חיים יחזקאל הי"ו
לרגל אירוסין הנכדה-הבת הכלה תחי'
עם הבה"ח ישראל צבי ני"ו
בן הרב פנחס אריה רייכמן הי"ו

הרה"ח אהרן צבי בריסק הי"ו
ולחתנו הרה"ח מרדכי ברגר ני"ו
להולדת הנכד-הבן

הרה"ח יוסף בנימין גרינבוים הי"ו
ולחתנו הרה"ח יעקב איכנטל הי"ו
לרגל הולדת הנכדה-הבת לאה רבקה תחי'

יהי רצון שיזכו לרוות מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת
דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם,
ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים
ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

יומא דהילולא

ביום שב"ק הבעל"ט י' אייר, יחול יומא דהילולא של הגה"ק רבי הלל מקולמייא זי"ע, ש"ב של רבינו הגה"ק זצ"ל (רבי אליעזר פאללאק אביו של רבינו, היה אחיו של מרת סלאווא אשת רבי שלמה זלמן ליכטנשטיין אבי רבי ברוך אבי רבי הלל מקולמייא) שניהם נקראו "הילל" על שם זקנים רבי הלל אב"ד אייבשיץ זצ"ל, ושניהם למדו יחד בישיבתו הרמה של מרן החתם סופר זי"ע, שקרא עליהם "קודש הילולים", על שמם "הילל" שבלשון רבים נשמע "היללים".

בהקדמת ספרו "אבקת רוכל" מספר רבי הלל קאלמייער זצ"ל וזה לשונו: "כשהייתי בן שבע עשרה שנה בישיבתו של מורי זללה"ה, נחלתי בחולי החזה שבעה שבועות, שהיה לי קוצר נשימה כל כך שלא היה בכוחי להתפלל כל התפילה בחיתוך התיבות רק בהרהור. והלך עמי אז ש"ב וחברי הלל נייטרא נ"י [כך היה כינוי של רבינו הגה"ק זצ"ל בישיבת החת"ס] לרופא פראפעסער מפורסם, ואמר לו שלא בפני כי אין ארוכה למחלתי, ואני אצלו לאחר יאוש. ועם כל זה, עזרני ד' גם אז להיות לי ארוכה למחלתי וכו'".

המשך המעשה אינו מסופר שם, ומסורת בקרב הצאצאים מספרת כי בצדקתו ובתומת לבו של רבינו הגה"ק זצ"ל, גילה לרבי הלל קאלמייער זצ"ל את דברי הרופא כדי שיכין עצמו ליום אחרון. בשומעו שימיו ספורים רח"ל, נתיישב לעסוק בתורה ללא הרף, מבלי להתחשב עם יסוריו, שגברו עליו עד שהיה יורק דם. או אז נכמרו עליו רחמיו של רבינו הגה"ק זצ"ל והלך עמו יחדיו לרבים החת"ס כדי שיפעל לרפואתו השלימה. החת"ס בירכו באריכות ימים, ולפי מסורת זו, באותה שעה גמר על שניהם את הה"ל ואמר כי הם "קודש הילולים לד'".

לפי מסורת אחרת, שניהם היו בין תלמידי החתם סופר שזכו לגילוי אליהו, והתברכו אז מפי רבם, שיזכו להיות מורי הוראה בישראל.

ידיוזותם נמשכה שנים רבות אחר כך, ורבי הלל קאלמייער זצ"ל הפליג מאד בשבח רבינו הגה"ק זצ"ל וכתב עליו: "לריע כאח לי ש"ב ה"ה הרב המאור הגדול צדיק כביר כבוד קדושת שם תורתו מורנו הרב וכו'" (ש"ר"ת בית הילל סי' י') (ש"ב הרב המאור הגדול צדיק מפורסם וכו' כבוד שם תורתו מורנו הרב וכו' (שם סי' קיח)

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (קודש הילולים בהקדמה)